

Adviesraad Werk & Inkomen en Wmo-raad Pijnacker-Nootdorp
Postbus 1
2640 AA PIJNACKER

behandeld door W. van der Burg   uw brief van 29-03-2017   ons kenmerk 17UIT04379   datum 11-04-2017
telefoon 14 015   uw kenmerk   bijlagen   verzonden
onderwerp Reactie op het advies over het armoedebeleid en het beleidsplan schuldhulpverlening

Geachte leden van de adviesraden,

Op 29 maart 2017 heeft u een gezamenlijk advies uitgebracht over het plan van aanpak actualisatie armoedebeleid en het beleidsplan gemeentelijke schuldhulpverlening. In deze brief gaan we in op uw advies.

Advies van de Adviesraad Werk en Inkomen op het armoedebeleid

Uw advies

Ten aanzien van preventie willen we met nadruk ook wijzen op de groep jongeren. Uit cijfers blijkt dat jongeren in toenemende mate met financiële problemen te maken krijgen. Dat vraagt om extra alertheid. Om die reden doen wij u de suggestie in uw preventieprogramma ook de jongeren als specifieke doelgroep op te nemen, bijvoorbeeld door het aanbod van een budgetcoach voor jongeren. Lichtere vormen van hulp in een vroeg stadium voorkomen grotere financiële problemen in een later stadium.

In het plan is voor preventie € 100.000 uitgetrokken. De AWI vraagt zich af welke actie wordt ondernomen wanneer de behoefte groter blijkt te zijn dan het beschikbare budget.

Reactie college

Wij onderschrijven uw oproep om voldoende aandacht te geven aan jongeren. Om die reden hebben wij jongeren ook al als specifieke doelgroep opgenomen. Samen met lokale maatschappelijke partners, zoals jeugd- en jongerenwerk gaan we deze doelgroep ondersteunen door voorlichting en coaching. Via jeugd- en jongerenwerk is hierbij ook een budgetcoach betrokken.

Wij hebben € 25.000 gereserveerd voor het uitvoeren van het Preventieprogramma financiële problemen. Op grond van de begroting in het plan verwachten we dat dit budget voldoende is om de genoemde activiteiten uit te voeren en de preventieve aanpak te intensiveren. Daarnaast kan het budget maatwerkondersteuning ook preventief worden ingezet bij voorkomende individuele casuïstiek.

Uw advies

Ten aanzien van het budget maatwerkondersteuning is onze zorg dat dat mensen lang niet altijd bereid en in staat zijn om zelf hulp te zoeken. Ze zullen in veel gevallen opgespoord moeten worden. Dat legt een belangrijke taak bij de kernteams, luisterend naar signalen vanuit maatschappelijke organisaties, kerken, eerstelijns gezondheidszorg e.d. Vraag is of de kernteams daarvoor voldoende toegerust zijn en of de kernteams altijd tot actie kunnen overgaan. Praktisch geformuleerd: Wat doen kernteams als er wel signalen zijn, maar de betrokkenen zelf vinden, dat er geen probleem is? Hoe handelt men in dergelijke situaties?

Reactie college

Wij gaan in principe uit van eigen verantwoordelijkheid. De kernteams kunnen via verschillende kanten problemen op het spoor komen. Zij schatten op dat moment in hoe dreigend de situatie is. Niet alleen voor de persoon zelf, maar ook voor andere direct betrokkenen. Een voorbeeld is de procedure rondom dreigende uithuiszettingen, waarin afspraken met de woningbouwvereniging zijn gemaakt dat de kernteams hiervan een melding krijgen en erop af kunnen gaan. De kernteams kunnen daarnaast veel doen in het motiveren. Als mensen ondanks dat geen hulp willen, maken wij de afweging of hulp noodzakelijk is en daar kent de inzet van het kernteam een grens. De mogelijkheid om terug te komen blijft altijd open staan.

Uw advies

De AWI mist in het plan van aanpak een voorstel voor de invoering van een zogenaamde PI-NO pas. Als het gaat om meedoen, vinden wij een dergelijke pas van grote waarde. De AWI betreurt het dat het onderzoek naar de mogelijkheden van een kortingspas niet geleid heeft tot opname van deze pas in dit plan van aanpak. Wij pleiten er dan ook voor om de kortingspas alsnog in dit plan op te nemen. Daarbij gaat onze voorkeur uit naar het aanhaken bij één van de al bestaande passen in de regio. Dat maakt de uitvoering eenvoudiger.

Reactie college

Wij zijn van mening dat de participatie van kinderen effectiever bevordert wordt door het vergroten van de doelgroep voor het jeugdsport- en cultuurfonds en de schoolkostenregeling. Met name het jeugdsport- en cultuurfonds, omdat dit gaat om activiteiten in teamverband, in onze eigen gemeente. Naast de uitjes in de regio die bijvoorbeeld met de Delftpas met korting toegankelijk zijn, zijn er in onze eigen en omliggende gemeenten bovendien ook voldoende activiteiten waar geen kosten aan verbonden zijn, zoals bijvoorbeeld de waterspeeltuin, kinderboerderij of recreatiegebieden. Door de verschillende maatregelen in het armoedebeleid en financiële ondersteuning van inwoners op andere terreinen, verwachten we dat er financiële ruimte ontstaat om naar eigen inzicht te besteden, bijvoorbeeld aan recreatieve activiteiten.

Uw advies

De AWI heeft kanttekeningen bij de maatregel 3.3.4 gericht op de participatie van kinderen, t.w. het beschikbaar stellen van een bijdrage in de kosten van kleding en schoenen. Het bedrag vinden wij heel beperkt in relatie tot het doel, nl. kleding en schoeisel en de beperking dat het alleen besteed mag worden bij lokale winkeliers is op zich sympathiek, maar kan voor de doelgroep wel een stigmatiserend effect hebben. Bovendien lijkt het ons qua uitvoering en controle een moeilijke regeling. De AWI zou liever zien dat dit budget toegevoegd wordt aan het budget voor een kortingspas, waaraan dan ook kortingen bij winkels toegevoegd zouden kunnen worden. Daarmee komen kortingen niet alleen ten goede aan kinderen, maar ook aan volwassenen uit de doelgroep.

Reactie college

Het beschikbaar stellen van een tegemoetkoming voor schoenen en kleding kunnen wij uitvoeren via de Stichting Leergeld. Dat betekent dat Stichting Leergeld zorg draagt voor uitvoering en controle middels een digitale pas. De middelen zijn te besteden bij winkeliers in het werkgebied van Stichting Leergeld, namelijk Pijnacker-Nootdorp, Lansingerland, Zoetermeer en Den Haag. Deze infrastructuur is regionaal al georganiseerd door Stichting Leergeld en kan eenvoudig worden uitgebreid met winkeliers in Pijnacker-Nootdorp. We hebben de bijdrage per kind verhoogd van € 50 naar € 60 per jaar. Ook een bijdrage van € 60 is inderdaad niet toereikend voor het aanschaffen van alle noodzakelijke kleding en schoenen, maar is bedoeld als een tegemoetkoming. Wij stellen bewust voor om de bijdrage per kind niet te hoog te maken, om te voorkomen dat de stapeling van de verschillende regelingen voor kinderen leidt tot te grote verschillen met kinderen van ouders die net boven de vastgestelde inkomensgrens zitten. Dit leidt tot ongelijkheid en een armoedeval bij een hoger inkomen.

Uw advies

Wij merken op dat de rijksoverheid recent extra budget beschikbaar heeft gesteld voor onderdelen van armoedebestrijding. De AWI pleit ervoor om deze budgetten in zijn geheel aan de in dit plan genoemde bedragen toe te voegen.

Reactie college

U refereert hiermee aan de extra Rijksmiddelen voor armoedebestrijding onder kinderen. Wij ontvangen structureel ongeveer € 188.000 per jaar van het Rijk. In het plan van aanpak gaan we nu uit van besteding van € 157.000, naast de reeds beschikbare reguliere middelen voor de doelgroep in de bijzondere bijstand. Voor de resterende € 31.000 hebben we vooralsnog geen concrete bestemming. Omdat we echter zien dat het armoedebeleid volop in beweging is, en de exacte omvang van de doelgroep tot 130% niet bekend is, stellen we voor om dit budget beschikbaar te houden voor armoedebestrijding, om ook op een later moment nog in te kunnen spelen op de behoefte van de doelgroep.

Uw advies

Puntsgewijs hebben we nog enkele aanvullingen op de tekst.

- pag. 4: Regeling voor minima, eerste punt, eerste streepje: sommige zijn leenbijstand. Dit komt er niet duidelijk uit. Het is complexer dan dat hier staat.
- pag. 6, onder het blauwe blok: ... kan leiden tot stress ... Het kan ook leiden tot fysieke problemen/medische klachten! Zin hiermee a.u.b. aanvullen.
- pag. 9: schoolzwemmen: ook de culturele achtergrond kan bepalend zijn voor de keuze om kinderen niet naar zwembad te sturen. In ons waterrijke land is dat een risicovolle keuze. Aandacht is nodig om deze groep ouders te stimuleren hun kinderen naar zwembad te sturen als het schoolzwemmen komt te vervallen.

Reactie college

- pag. 4: we hebben de verstrekking van bijzondere bijstand kort toegelicht in een voetnoot.
- pag. 6: we hebben dit aangevuld in de tekst.
- pag. 9: hier hebben we aandacht voor. Dit wordt zowel door de scholen als door Participe Vluchtelingenwerk gestimuleerd.

Advies van de Adviesraad Werk en Inkomen op het beleidsplan schuldhulpverlening

Uw advies

Vorderingen als gevolg van fraude worden uitgesloten van schuldhulpverlening. Soms echter is de situatie zo marginaal, dat de vraag gesteld kan worden of er werkelijk sprake is van opzettelijke fraude. Het lijkt ons verstandig om, zeker nu maatwerk een leidend principe wordt, de mogelijkheid in te bouwen van een 'bijzondere omstandigheid'.

Reactie college

Wij hebben dit punt inmiddels iets genuanceerd, omdat het door een aanpassing van de Participatiewet nu ook wettelijk mogelijk is om dit maatwerk te bieden. Het is in principe niet de bedoeling dat schuldhulpverlening wordt aangewend om vorderingen te saneren die zijn ontstaan als gevolg van fraude ten koste van maatschappelijke middelen, omdat dit het draagvlak voor sociale voorzieningen ondermijnt. Er zijn echter situaties waarbij het toch wenselijk is om een frauderende schuldenaar te ondersteunen met schuldhulpverlening, om grotere maatschappelijke problemen en kosten te voorkomen. Het ondersteunen van inwoners met fraudeschulden is daarom altijd maatwerk.

Uw advies

De groep zelfstandige ondernemers wordt uitgesloten, omdat er een regeling is voor zakelijke schulden. Dat lijkt voor de hand liggend, maar bij schulden die het voortbestaan van de onderneming bedreigen, zijn de problemen vaak veroorzaakt in de privé-situatie en maar zelden in de zaak-situatie. Het kan zinvol zijn om niet te wachten tot het 'omvallen' van het bedrijf, voordat de inwoner als natuurlijk persoon in aanmerking komt voor schuldhulpverlening. De gemeente heeft er baat bij als een ondernemer kan overleven, vooral als er ook personeel mee gemoeid is. De Bbz 2004 heeft een krediet faciliteit waarbinnen besloten kan worden de kosten of een deel daarvan te financieren.

Reactie college

Het uitsluiten van zelfstandige ondernemers van de reguliere schuldhulpverlening betekent niet dat we deze ondernemers niet ondersteunen. Ondernemers kunnen via de Bbz ondersteund worden met een krediet, of er kan specifieke schuldhulpverlening voor ondernemers worden ingezet. Het uitgangspunt bij de Bbz is namelijk dat het

inkomen (uit zelfstandigheid) wordt behouden, tenzij het aanhouden van het bedrijf leidt tot verhoging van de schulden.

Advies van de Wmo-raad op het armoedebeleid

Uw advies

Als een regelvrij budget beschikbaar komt, zou dat gevolgen kunnen hebben voor nut en noodzaak van de voedselbank, de diaconieën en/of de stichting Urgente Noden. Mits de cliënten snel bereikt kunnen worden.

Reactie college

Eén van de aspecten die wij gaan monitoren bij de uitvoering van de pilot met het budget maatwerkondersteuning, is in hoeverre de inzet van dit budget van invloed is op de betrokkenheid van genoemde organisaties. We verwachten dat een deel van deze ondersteuning via een budget maatwerkondersteuning kan worden opgevangen, maar dat zal niet voor alle situaties gelden. Het budget maatwerkondersteuning is bedoeld om incidentele kosten te kunnen betalen waardoor grotere maatschappelijke problemen en kosten kunnen worden voorkomen. Dit sluit grotendeels aan op de doelstelling van bijvoorbeeld Stichting Urgente Noden. Maar we verwachten bijvoorbeeld niet dat de inzet van de Voedselbank hiermee vervalt.

Uw advies

De Wmo-raad beseft dat maatwerk nodig is en dat niet iedereen die gebruik kan maken van het regelvrij budget van het bestaan ervan af zal weten. Daarom verdient een goede toeleidingsroute specifieke aandacht. Wellicht kan het netwerkoverleg met als deelnemers Humanitas, DOEL en SWOP worden uitgebreid met andere organisaties, zoals Participe en de Voedselbank.

Omdat het om maatwerk gaat zullen de betrokken gemeenteambtenaren en professionele hulpverleners goed geschoold en getraind moeten zijn. De informatie op de website moet goed toegankelijk zijn.

Reactie college

Wij zijn het met u eens dat een belangrijk onderdeel van de implementatie van het budget maatwerkondersteuning het training van de consultants is, en het maken van praktische afspraken over de toeleiding. Wij zijn inmiddels ook met de voorbereidingen hiervoor gestart. Daarbij besteden we, aansluitend op uw advies, ook aandacht aan het betrekken van onze maatschappelijke partners, zoals onder andere de door u genoemde organisaties.

Uw advies

Heb aandacht voor het belang van samenwerking met de scholingsinstituten (leer-werk-traject). Het is belangrijk dat mensen geschoold worden om zo de kans op een baan te vergroten.

Reactie college

Naar aanleiding van uw suggestie hebben wij in het beleidsplan toegevoegd dat wij hierbij samenwerken met het Leerwerkloket Zuid-Holland Centraal. Wij zijn het namelijk met u eens dat het hebben van een inkomen, bij voorkeur zo hoog mogelijk, van groot belang is om financiële problemen te voorkomen of op te lossen. We begeleiden werkzoekenden waar mogelijk naar een baan. Maar we stimuleren daarom ook scholing om de kans op werk te vergroten, of doorstroom naar een baan met een hoger inkomen te bevorderen.

Advies van de Wmo-raad op het beleidsplan schuldhulpverlening

Uw adviezen bij het beleidsplan schuldhulpverlening hebben betrekking op schuldhulpverlening voor zelfstandig ondernemers en frauderende schuldenaars. Deze adviezen komen overeen met de adviezen van de Adviesraad Werk en Inkomen. We verwijzen voor een reactie hierop daarom naar onze reactie op deze adviezen op voorgaande pagina van deze brief.

Hoogachtend,
het college van Pijnacker-Nootdorp,
de secretaris,

drs. J.P.R. Woudstra

de burgemeester,

mw F. Ravestein